

KRUTHMEDALJEN delas ut i till personer som gjort stora insatser för döva. Följande personer har fått Kruthmedaljen:

Nr 1	Lars Kruth	1989
Nr 2	Brita Bergman	1992
Nr 3	Osvald Dahlgren	1992
Nr 4	Asa Hammar	1992
Nr 5	Göte Hanson	1995
Nr 6	Bo Carlsson	1995
Nr 7	Inger Ahlgren	1995
Nr 8	Bengt-Olov Mattsson	1997
Nr 9	Astrid Fredriksson	1999
Nr 10	Barbro Carlsson	1999
Nr 11	Börje Edwall	1999

KRUTH- MEDALJEN

HEDEMORA TRYCK 99 225

1999

Kruthmedalj nr 9 ASTRID FREDRIKSSON

Vid SDRs kongress i Gävle 1951 tolkade Astrid helt ensam under tre kongressdagar. Under många år var Astrid den tolk SDR anlätade mest. När Harry Fredriksson blev styrelseordförande i SDR började ett enormt lobbyarbete och det blev många tuffa tolkuppdrag. Det var inte alltid lätt att få tag i tolkar som ville ställa upp när SDR skulle förhandla med folk i Riksdagen och på departementen.

Under 1967-1980 ökade också det nordiska samarbetet och det blev många seminarier varje år och i de flesta krävdes tolkar. Astrid ställde alltid upp när hon kunde.

Det är få som har en så stor kunskap och döva, socialt och kulturellt som Astrid och denna kunskap har Astrid använt för att ständigt påverka myndighetspersoner. För oss i SDR har Astrid inte bara varit tolk utan också en som kämpat vid vår sida för att förändra samhällets syn på döva.

Astrid deltog aktivt när Carlborgsons gård förvärvades och byggdes ut till det som sen blev världens första folkhögskola för döva och här har också Harry Fredriksson betytt mycket.

Det som betytt mest för oss döva är teckenspråkets erkännande som ett självständigt språk och döva barns rätt till en tvåspråkig skola med teckenspråk som första språk. I det arbetet deltog Astrid aktivt. En annan egenskap hos Astrid som vi haft nytta av många gånger är hennes fantastiska minne.

Det är en stor glädje för SDR att få tilldela Astrid den tionde Kruthmedaljen.

Kruthmedalj nr 10 BARBRO CARLSSON

SDR kom i kontakt med Barbro Carlsson 1967 då hon arbetade på Folkbildningsbyrån med att administrera studie-konsulentverksamhet. Barbro insåg hur lite fortbildningsverksamhet som kom döva till del. Under några år blev kurser för döva prioriterade och det betydde att de kurser som studieförbunden ordnade för döva på lokal- och riksnivå blev kostnadsfria. De regelbundna träffarna på Folkbildningsbyrån skapade många kontakter som SDR fick stor nytta av.

När Riksdagen beslöt om en femårig försöksverksamhet med fri tolkservice började teckenspråkstolkare utbildas. Det skedde samtidigt som Västansviks folkhögskola startade sin verksamhet. Tolkkurserna omfattade bara sex veckor och man ville få med så många som möjligt, därför förlades kurserna till olika platser i landet.

Vid en föreläsning med Lars Kruth vid den sista av dessa kurser skulle tolkarna översätta till Barbro Carlsson. Bara ett fåtal klarade det. Då tog Barbro det tuffa beslutet att flytta tolkutbildningen till Västansviks folkhögskola och att grunden för utbildningen skulle vara dövas teckenspråk. Det innebar att vi fick en teckenspråkslinje och en tolklinje på Västansvik.

För oss döva blev Folkbildningsbyrån något av en oas i det då mycket starkt oralistiska Skolöverstyrelsen och att det blev så kan vi tacka Barbro Carlsson och hennes medarbetare för.

Det är för allt detta arbete som SDR med glädje tilldelar Barbro Carlsson den tionde Kruthmedaljen.

Kruthmedalj nr 11 BÖRJE EDWALL

Börje Edwall är ett lysande exempel på en döv person, som genom ett tråget arbete och självstudier utvecklats till en av dövrörelsens ledande personer.

I Stockholmsföreningens styrelse var han under 9 år bl a viceordförande, sekreterare och ledmot. I SDR:s förbundsstyrelse var han i mellan 1964 och 1986 i olika perioder både suppleant, ledamot och vice ordförande.

I början av 70-talet tjänstgjorde Börje som ombudsman hos SDR och för Stockholms dövas förening. Denna tjänst blev så småningom till en heltidsanställning hos Stockholms dövas förening. Som man kan se i boken "En syskonskara" skedde en enorm utveckling på Stockholmsföreningen under dessa år med bl a Solbacken och Dövas hus.

Under åren i SDRs styrelse representerade Börje förbundet i många olika sammanhang, som t ex Statens Handikappråd, Handikapporganisationernas Centralkommitté (HCK) och Handikapporganisationernas biståndsstiftelse (SHIA).

Under 80-talet tjänstgjorde Börje som dövblindkonsulent på länsskolnämnden i Stockholm, fram till 1991.

Det var också Börje som tog initiativ till att det blev ett daghem på samma gård som Dövas Hus. Man kan möta döva barn ute på gården då man skall besöka Dövas hus och det är en mycket trevlig upplevelse.

Under 45 år har Börje ägnat sin tid åt dövrörelsen, vilket vi alla haft glädje av och därför vill SDR tilldela honom den elfte Kruthmedaljen.